

Cerkev Marijinega vnebovzetja

Smrečje je odlično izhodišče ali cilj za pohodništvo in kolesarjenje, kjer vas bo ob poti spremljal čudovit razgled na Kamniške planine in Ljubljansko kotlino z okolico. Tod so speljane tudi številne planinske poti (E7, Loška planinska pot, Ljubljanska mladinska pot, Vrhiška kurirska planinska pot, Šentjoška krožna pot) ter kolesarska pot K1 (Vrhnik - Krošljev Grič - Smrečje - Ligojna - Vrhnik). Na tem območju se nahaja tudi rastišče **blagajevega volčina** (Daphne Blagayana), ki je postal leta 1898 skupaj s planiko naša prva zavarovana rastlina.

Za vse, ki se boste hoteli okrepčati, pa vam v gostilni Kasarna (Hribnik Anica), ki je nastala iz nekdanje starojugoslovanske kasarne, postrežejo z odlično domačo hrano in pijačo.

Blagajev volčin

Kovtrov mlin

Informacije:

TIC Vrhnik, Tržaška cesta 9, Vrhnik
tel.: 01 755 10 54, e-mail: tic@zavod-cankar.si

Izdajatelj:

Zavod Ivana Cankarja za kulturo, šport in turizem Vrhnik

Besedilo: TD Blagajana Vrhnik *Blagajana*
PD Vrhnik in Zavod Ivana Cankarja Vrhnik

Fotografije: Vincencij Cankar, Janez Žitko,

Miro Malneršič, Marija Zakrajšek

Tisk in oblikovanje: Starling d.o.o.

Zavod Ivana Cankarja
za kulturo, sport in turizem
Vrhnik

Tržaška cesta 9, SI-1360 Vrhnik, p.p. 54

tel.: 01/ 750 66 30, faks: 01/ 750 66 36

e-pošta: info@zavod-cankar.si

www.zavod-cankar.si

Pogled na Podlipsko dolino iz Smrečja

Podlipa - skrivnostna vas

Podlipa je ena najlepših vasi v občini Vrhnika. Celotna Podlipska dolina, po kateri teče potok **Podlipščica**, povezuje Ljubljansko kotlino in Poljansko kotlino. Vas je od Vrhnike oddaljena 8 km in od Žirov 16 km. Pot je primerna za izlet s kolesi, avtom, motorjem ali avtobusom, lahko tudi peš. Vijugasta cesta nas bo vodila proti vasi Podlipa, ves čas pa nas bo spremljala struga Podlipščice.

Iz TIC -a se bomo odpravili proti Horjulu in v Podčelu (pri kamnolomu) zavili v smeri Podlipske doline. Ob vstopu v Podlipsko dolino nas bo pozdravil hrast, ki stoji na odcepu za Pajsarjev kot. Med naravnimi znamenitostmi velja omeniti rastišča zaščitene rastlin, predvsem **močvirskega tulipana** na obrobju Ljubljanskega barja in pa **blagajevga volčina** v hribovitem delu Podlipse. Podlipska dolina je prepletena z vodnimi viri, ki napajajo Podlipščico, zato je ravnina primerna za kmetijsko obdelavo in ribogojnice. Na vašo željo lahko obiščemo tudi katero od ribogojnic, ki jih v Podlipi ne manjka, tam pa bo možen nakup svežih in dimljenih postrvi.

Na **Podlipščici** je bilo nekoč veliko mlinov in žag, ki so zagotavljali kruh vaščanom in širši okolici. Sedaj sta ohranjena samo še dva mlina, in sicer **Kovtrov** in **Žagarjev mlin**. Kovtrov mlin stoji v neposredni bližini gostilne, tam pa se nahaja že okoli 300 let. Kolo je zgrajeno iz bukovine in je bilo obnovljeno leta 1994. Danes se v Kovtrovem mlinu ne melje več, lahko pa vam lastnik pokaže mletje koruze.

Kovtrov mlin

Sledilo bo kosilo v **gostilni Jurca** (po domače "Pri Vrtnarju"), kjer so znani predvsem po jedeh iz domače kuhinje. Poleg odlične kulinarčne ponudbe je gostilna poznana še po "**vrteči mizi**", ki je ohranjena le še na redkih kmetijah, kjer so jo uporabljali za gnetenje kruha.

Po kosilu se bomo odpravili na bližnji hribček sredi vasi. Mimo stare, spomeniško zaščitene Matečkove hiše, ki pa je danes obnovljena in urejena, se bomo povzpeli k **cerkvi svetega Brikcija** iz leta 1526. Ena izmed njenih notranjih zanimivosti so kipi svetnikov, ki so jih tja prinesli še menihi iz Bistre, kamor je nekoč spadala tudi Podlipa. Poleg cerkve stoji **lipa**, po kateri je Podlipa dobila ime.

Notranjost Kovtrovega mlina

Podlipska dolina je tudi dobro izhodišče za razne izlete (peš ali s prevoznimi sredstvi) v bližnjo ali širšo okolico. Po vaši želji lahko izlet nadaljujemo ali pa se odpravimo nazaj proti Vrhniki. Če se boste odločili za nadaljevanje, bomo iz Podlipse zavili po glavni cesti proti Smrečju, od koder se odpre čudovit razgled na vso okolico tja do Ljubljane. Le slab kilometer od smreške cerkve je presihajoče **Račevsko jezero**, še pol ure naprej pa **Vrh Sv. Treh Kraljev**.

Na vse izlete se lahko odpravite sami ali pa vam ga organiziramo mi. V prelepo Podlipsko dolino vas lahko popelje naš lokalni turistični vodič in vas seznanj s krajevnimi značilnostmi.

Smrečje, slikovita vasica s čudovitimi razgledi

V vas **Smrečje** se vzpenja vijugasta cesta, ki se začne na koncu podlipske doline. Sestavljena je iz mnogih zaselkov (Šuštarjev graben, Kajndol, Celarje, Samija, Zgornje Smrečje) in nekaj samotnih kmetij, ki so razprostrte po hribovitem predelu.

Smrekarjeva domačija v Zgornjem Smrečju

Vas, ki leži na nadmorski višini 708 m, je bila prvič omenjena v darilni listini 30. januarja 973, ko je cesar Oton II. podaril freisinski škofiji zemljišče na Kranjskem s sedežem škofa Abrahama v Škofji Loki. Že takrat so bile določene meje, ki tvorijo to vas. Po nekaterih virih je bila že v 10. stoletju postavljena kapela, vendar pa sta bili odkriti na južni fasadi cerkve dve romanski okni iz 12. stoletja. Skozi zgodovino so cerkev deloma spreminjali in dograjevali glede na umetnostne stile, vseskozi pa je bila zbirališče romarjev z glavnim shodom na Veliki šmaren.

Cerkev Marijinega vnebovzvetja je postavljena na pobočju Smrekovca, mimo nje pelje stara cesta med Ljubljansko kotlino in Poljansko dolino. Praviijo, da je bila ta cesta v davniini zelo prometna, saj so vozarji iz Trsta vozili tod mimo v notranjo Avstrijo. Pod cerkvijo leži starodavna Smrekarjeva domačija, ki hrani številne kulturno-zgodovinske zanimivosti.